

De CO₂-voetafdruk van onze beleggingen

De uitstoot van CO₂ speelt een belangrijke rol bij de opwarming van de aarde. Het is daarom van groot belang dat de wereldwijde CO₂-uitstoot wordt beperkt. In het Nederlandse Klimaatakkoord hebben de pensioenfondsen afgesproken elk jaar te laten zien wat de CO₂-voetafdruk van hun relevante beleggingen is.

ABP rapporteert de CO₂-voetafdruk van de beleggingen in aandelen, bedrijfsobligaties, vastgoed, staatsobligaties, private equity, infrastructuur, hypotheek en het opportunity fund. ABP rapporteert hiermee over 94% (2023: 85%) van de totale portefeuille de CO₂-voetafdruk. De CO₂-voetafdruk omvat directe uitstoot door bedrijven (scope 1), uitstoot die samenhangt met de energie die ze gebruiken (scope 2) en de indirecte uitstoot van de waardeketen (scope 3).

In het [Klimaatbeleid 2022-2030](#) heeft ABP de ambitie geformuleerd om de absolute CO₂-voetafdruk* van de gehele beleggingsportefeuille (scope 1, 2 en 3) in 2030 met 50 procent te verminderen ten opzichte van 2019. ABP wil een portefeuille met netto nul uitstoot van broeikasgassen in 2050.

April 2025

Inhoudsopgave

Vaststellen van de CO ₂ -voetafdruk	3
Reikwijdte relevante beleggingscategorieën	3
CO ₂ -voetafdruk per beleggingscategorie	6
CO ₂ -voetafdruk per sector	8
Samenvatting meetmethodiek	9
Toewijzingsfactor	10
Databronnen	11
Reikwijdte van de emissies	13
Overwegingen per beleggingscategorie	14
CO ₂ -voetafdruk in het basisjaar 2019	18
Herberekeningsbeleid	20
Verklarende woordenlijst	21

Een * geeft aan dat de term is opgenomen in de verklarende woordenlijst op pagina 21.

Vaststellen van de CO₂-voetafdruk

ABP berekent de CO₂-voetafdruk van relevante beleggingscategorieën volgens de Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry, ontwikkeld door PCAF*. De CO₂-voetafdruk wordt – op een enkele uitzondering na – berekend op basis van de posities in bedrijven op 31 december 2024. Meer informatie hierover is opgenomen onder de paragraaf 'Overwegingen per beleggingscategorie'.

De berekening van de CO₂-voetafdruk in 2024 is in de meeste gevallen gebaseerd op bedrijfsemissies in het boekjaar 2023. In sommige gevallen is gebruikgemaakt van schattingen op basis van emissiefactoren uit eerdere jaren. Dit komt omdat het enige tijd duurt voordat de door bedrijven gerapporteerde emissies beschikbaar zijn. Dit hangt samen met processen van dataleveranciers en het controleren van emissiedata door onze vermogensbeheerders.

Reikwijdte relevante beleggingscategorieën

ABP streeft ernaar de CO₂-uitstoot (scope 1, 2 en 3) van alle relevante beleggingen vast te stellen. Voor het vaststellen van en rapporteren over de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen, volgen we de Leidraad van het Commitment van de financiële sector aan het Nederlandse Klimaatakkoord¹. Uitgangspunt van de Leidraad is dat alle financieringen en beleggingen relevant zijn, behalve beleggingen waarvan de CO₂-uitstoot verwaarloosbaar is. In navolging van de Leidraad beschouwen we alle beleggingen als relevant, met uitzondering van de beleggingscategorieën Hedgefondsen en Overlay. In deze categorieën wordt vooral belegd in afgeleide financiële producten (derivaten) waarvan de klimaatimpact doorgaans beperkt is².

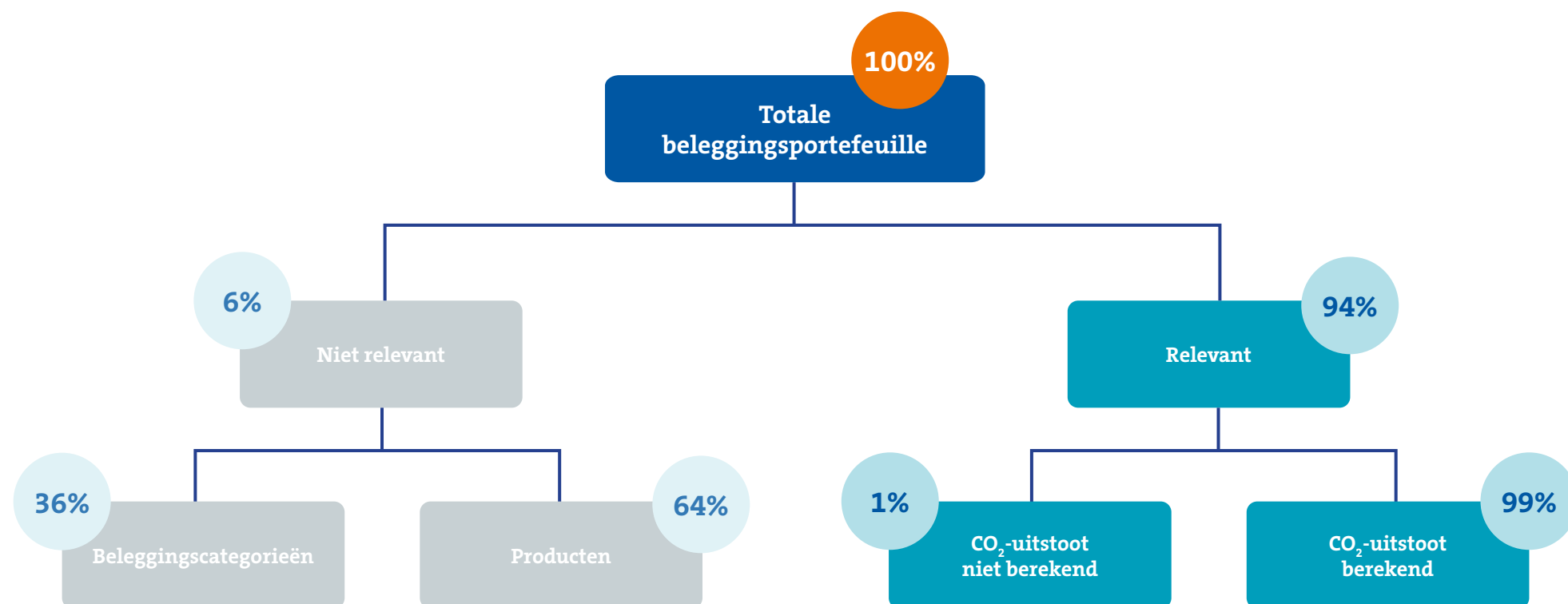
ABP rapporteert de CO₂-voetafdruk van alle beleggingscategorieën waarvan de Leidraad stelt dat financiële instellingen deze momenteel kunnen meten en rapporteren in lijn met internationaal erkende afspraken: Staatsobligaties, Aandelen, Bedrijfsobligaties, Hypotheken en Vastgoed. Ook rapporteren we de CO₂-voetafdruk van de beleggingscategorieën Private equity, Infrastructuur, Opportunity Fund en Grondstoffen (illiquide beleggingen).

Binnen beleggingscategorieën beschouwen we individuele beleggingen als relevant voor de CO₂-voetafdruk als er eigenaarschap is binnen de kapitaalstructuur én we de CO₂-voetafdruk kunnen vaststellen. Contanten (geen CO₂-voetafdruk) en derivaten (geen eigenaarschap binnen de kapitaalstructuur) beschouwen we als niet-relevante beleggingen. Contanten en/of derivaten binnen een relevante beleggingscategorie tellen dan ook niet mee bij het vaststellen van de CO₂-voetafdruk.

¹. De Leidraad is opgesteld door de bij het Klimaatcommitment betrokken koepelorganisaties, de Nederlandse Vereniging van Banken, het Verbond van Verzekeraars, DUFAS en de Pensioenfederatie.

². De Leidraad stelt dat financiële instellingen doorgaans minder prioriteit geven aan het rapporteren van de CO₂-voetafdruk van contanten en derivaten omdat de klimaatimpact hiervan beperkt is en er geen PCAF-standaard beschikbaar voor is.

Welke beleggingscategorieën zijn relevant voor de CO₂-voetafdruk?

Beleggingscategorie	% beleggingscategorie in de portefeuille	% in beleggingscategorie waarvan CO ₂ -voetafdruk is vastgesteld
Staatsobligaties	10%	100%
Langlopende obligaties	13%	100%
Bedrijfsobligaties	11%	100%
• Alternative Credits	1%	98%
Nederlandse hypotheek	1%	100%
Obligaties opkomende landen	5%	100%
Aandelen ontwikkelde landen	25%	100%
Aandelen opkomende landen	5%	100%
Private equity	10%	96%
Grondstoffen	4%	93%
Opportunity fund	<1%	29%
Infrastructuur	6%	97%
Vastgoed	10%	100%
Totaal relevante beleggingcategorieën	98%	99%
Hedgefondsen	1%	-
Overlay	1%	-
Totaal niet-relevante beleggingcategorieën	2%	-

Van welke beleggingen stellen we de CO₂-voetafdruk vast?

Context: De regel 'totaal relevante beleggingscategorieën' in linker tabel betreft het totale vermogen in beleggingscategorieën. Dit bevat zowel relevante als niet-relevante beleggingen (bijv. contanten en derivaten). Het totaal telt op tot 98%. Zouden hieruit nog niet-relevante beleggingen worden verwijderd, zou 94% van de portefeuille overblijven. Van deze 94% relevante beleggingen, is van 99% de CO₂-voetafdruk vastgesteld.

ABP rapporteert van 94% van de totale beleggingsportefeuille de CO₂-voetafdruk (2023: 85%). De beleggingen waarvan geen CO₂-voetafdruk wordt vastgesteld, omvatten niet-relevante beleggingscategorieën (Hedgefondsen en Overlay) en contanten en derivaten binnen relevante beleggingscategorieën. Van het totale vermogen in relevante beleggingen is voor 99% de CO₂-voetafdruk vastgesteld (2023: 96%).

Het is een uitdaging om de CO₂-voetafdruk vast te stellen van alle beleggingen die we relevant vinden. Dat komt vooral doordat niet in alle gevallen data van voldoende kwaliteit beschikbaar is. Onze vermogensbeheerder APG is intensief betrokken bij initiatieven om beschikbaarheid en kwaliteit van CO₂-emissiedata te verbeteren. Een voorbeeld hiervan is het [ESG Data Convergence Initiative](#) waar APG mede-initiatiefnemer van is.

CO2-voetafdruk (scope 1 & 2/scope 3) per beleggingscategorie, 2023-2024

In onderstaande tabel zijn de cijfers voor 2024 in zwart en de vergelijkende cijfers voor 2023 in grijs.

Beleggingscategorie	Totaal vermogen CO ₂ -voetafdruk vastgesteld (mln EUR)	Scope 1 & 2		Scope 3	
		Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk* (tCO ₂ e / mln EUR)	Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk (tCO ₂ e / mln EUR)
Bedrijfsobligaties	56,842	2,314,560	41	21,816,034	384
	45,698	3,180,557	70	19,341,250	423
Waarvan alternative credits	4,499	51,066	11	727,104	162
	4,725	74,835	18	903,698	211
Nederlandse hypotheek	4,182	1,021	0	506,833	121
	2,840	735	0	380,623	134
Aandelen ontwikkelde landen	134,362	2,259,453	17	48,439,322	361
	104,321	2,909,068	28	46,969,208	450
Aandelen opkomende landen	26,780	1,781,820	67	13,966,480	522
	32,570	3,110,117	95	25,722,731	790
Private equity	49,205	981,969	20	12,271,511	249
	40,478	1,051,671	26	10,529,980	260
Grondstoffen	3,582	190,206	53	1,053,609	294
	2,836	188,258	66	2,551,282	900
Opportunity Fund	123	515	4	3,861	31
	89	402	4	2,495	28

Beleggingscategorie	Totaal vermogen CO ₂ -voetafdruk vastgesteld (mln EUR)	Scope 1 & 2		Scope 3	
		Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk (tCO ₂ e / mln EUR)	Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk (tCO ₂ e / mln EUR)
Infrastructuur	26,578	2,389,081	90	1,710,495	64
	25,018	1,882,391	75	2,062,266	82
Vastgoed	51,306	300,587	6	1,070,024	21
	49,393	321,159	7	1,259,474	25
Totaal bedrijven gerelateerde beleggingscategorieën	352,959	10,219,213	29	100,838,168	286
	303,244	12,644,358	42	108,819,309	359
Staatsobligaties	45,562	9,190,608	202	2,861,406	63
	32,615	7,064,425	217	3,337,880	104
Langlopende staatsobligaties	79,596	15,073,879	189	5,535,418	70
	65,555	13,833,143	218	7,039,281	107
Obligaties opkomende landen	25,394	6,862,183	270	1,584,087	62
	27,838	9,436,981	339	2,253,732	81
Totaal landen geralateerde beleggingscategorieën	150,553	31,126,669	207	9,980,911	66
	126,007	30,334,548	241	12,671,893	101
Totale portefeuille	503,512	41,345,882	82	110,819,078	220
	429,251	42,978,906	100	121,491,202	283

Uitsplitsing naar sectoren

In navolging van de PCAF-standaard rapporteren we ook de CO₂-voetafdruk van verschillende sectoren. In de tabel hieronder zijn deze weergegeven voor beleggingen in bedrijven (zoals via aandelen, bedrijfsobligaties en private equity). Beleggingen die we niet aan een specifieke sector kunnen toewijzen, zijn hierin niet meegenomen.

CO₂-voetafdruk (scope 1 & 2/scope 3) per sector, 2024

Sector	Totaal vermogen CO ₂ -voetafdruk vastgesteld (mln EUR)	Scope 1 & 2		Scope 3	
		Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk (tCO ₂ e / mln EUR)	Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk (tCO ₂ e / mln EUR)
Communicatie	17,762	147,918	8	959,876	54
Cyclische consumptiegoederen	23,337	357,502	15	16,515,674	708
Basis consumptiegoederen	14,869	554,497	37	7,242,919	487
Energie	1,654	142,854	86	1,233,143	745
Financiële dienstverlening	67,745	75,478	1	15,947,379	235
Gezondheidszorg	31,012	122,683	4	1,854,235	60
Industrie	29,736	1,109,523	37	39,789,018	1,338
IT	67,450	309,325	5	3,092,376	46
Materialen	8,992	2,332,209	259	6,107,390	679
Vastgoed	56,448	331,883	6	1,612,329	29
Nutsbedrijven	18,060	4,567,716	253	4,914,263	272
Totaal	337,066	10,051,588	30	99,268,603	295

Samenvatting meetmethodiek

In het overzicht hieronder staat welke rekenmethode we gebruiken voor het meten van de CO₂-voetafdruk van relevante beleggingscategorieën.

Beleggingscategorie	Rekenmethode	Primaire dataleverancier
Staatsobligaties	PCAF staatsobligaties	ISS ESG
Aandelen	PCAF beursgenoteerde aandelen en obligaties	ISS ESG
Bedrijfsobligaties	PCAF beursgenoteerde aandelen en obligaties	ISS ESG
Hypotheken	PCAF niet-beursgenoteerde aandelen	Sectorgemiddelde o.b.v. publieke markten (ISS ESG)
Private Equity	PCAF niet-beursgenoteerde aandelen	Sectorgemiddelde o.b.v. publieke markten (ISS ESG)
Grondstoffen	PCAF niet-beursgenoteerde aandelen	data externe managers
Opportunity Fund	PCAF niet-beursgenoteerde aandelen	Sectorgemiddelde o.b.v. publieke markten (ISS ESG)
Infrastructuur	PCAF niet-beursgenoteerde aandelen	GRESB
Vastgoed	PCAF beursgenoteerde aandelen en obligaties en PCAF niet-beursgenoteerde aandelen	ISS ESG (beursgenoteerd) en GRESB (privaat)

Toewijzingsfactor

Voor het toeschrijven van de CO₂-emissies van een bedrijf of asset aan de portefeuille, maken we gebruik van een toewijzingsfactor. Deze beschouwt de totale belegging in relatie tot de totale kapitaalstructuur van een bedrijf of asset. Binnen de portefeuille kan immers worden belegd in het eigen vermogen of in de schulden van een bedrijf of asset. In overeenstemming met PCAF gebruiken we de 'ondernemingswaarde inclusief contanten' (EVIC) voor het totale kapitaal van een bedrijf of asset. Zijn hiervoor geen gegevens beschikbaar, dan schatten we op basis van een sectorgemiddelde.

Rekenformule

We berekenen de volgende getallen voor de portefeuille:

Totale CO₂-voetafdruk* in ton CO₂e (tCO₂e)

$$\text{ABP CO}_2\text{-voetafdruk (tCO}_2\text{e)} = \sum \text{Beleggingsspecifieke emissies (tCO}_2\text{e)} \times \frac{(\text{Totale belegging ABP (mln €)})}{(\text{Totaal kapitaal belegging (mln €)})}$$

Relatieve CO₂-voetafdruk* in ton CO₂e per miljoen euro belegd (tCO₂e / mln €)

$$\text{ABP relatieve CO}_2\text{-voetafdruk (tCO}_2\text{e/mln €)} = \frac{(\text{ABP CO}_2\text{-voetafdruk (tCO}_2\text{e)})}{(\text{Marktwaaarde relevante ABP beleggingen (mln €)})}$$

In navolging van de PCAF-standaard, is de toewijzingsfactor voor Staatsobligaties vastgesteld aan de hand van het Bruto Binnenlands Product van het uitgevende land, gecorrigeerd voor het prijsniveau (Purchasing Power Parity).

Databronnen

APG maakt gebruik van data van externe dataleveranciers om de CO₂-voetafdruk te berekenen. De primaire bron van emissiegegevens voor de beleggingen die beheerd worden door APG is de [ISS ESG](#)*-database. Ook maakt APG gebruik van data die door bedrijven en/of fondsen direct aan onze vermogensbeheerder is gerapporteerd en van data in de [GRESB](#)*-survey voor vastgoed en infrastructuur.

De kwaliteit en volledigheid van de data varieert. Daarom vertrouwen we bij het vaststellen van de CO₂-voetafdruk soms in belangrijke mate schattingen en sectorgemiddelden. Dit betekent dat in die gevallen de vastgestelde CO₂-voetafdruk een minder nauwkeurige geschatte waarde van de CO₂-voetafdruk van de desbetreffende beleggingen weergeeft. Bij schattingen van scope 1 en 2-uitstoot is de foutmarge in de regel lager dan bij schattingen voor scope 3-uitstoot.

We streven voortdurend naar verhoging van de kwaliteit en volledigheid van de data. Onze dataleveranciers controleren de gerapporteerde emissiegegevens van bedrijven. Zijn deze niet consistent (bv. veel hoger of lager dan van sectorgenoten of dan in voorgaande jaren) of niet volledig (bv. niet van toepassing op alle activiteiten van het

bedrijf) dan maken zij gebruik van schattingen. Onze vermogensbeheerder controleert de data voordat deze wordt gebruikt voor het vaststellen van de CO₂-voetafdruk.

De kwaliteit van de data beoordelen we (gewogen op basis van de belegde waarde) volgens de methode vastgesteld door PCAF.

Voor de gehele beleggingsportefeuille is de gewogen datakwaliteitsscore 2 (2023: 2). De datakwaliteit kan per beleggingscategorie sterk verschillen. De uitersten zijn de datakwaliteit voor bedrijfsobligaties en aandelen opkomende markten (1) en voor private equity en Nederlandse hypotheek (5).

Beoordeling datakwaliteit

Score	Emissiedata	Fundamentele gegevens
1 (hoogste kwaliteit)	Gerapporteerde emissie-data door bedrijven (bijv. via CDP, GRESB of duurzaamheidsverslag), geverifieerd door een derde partij, zoals geleverd door onze dataleverancier.	Belegde waarde in bedrijf en EVIC zijn bekend
2	Gerapporteerde emissie-data door bedrijven (bijv. via CDP, GRESB of duurzaamheidsverslag), geverifieerd door een derde partij, zoals geleverd door onze dataleverancier. OF ; Schatting van hoge kwaliteit van emissie-data op basis van primaire fysieke activiteit data van energieconsumptie van bedrijf (met specifieke emissie factoren in relatie tot primaire data).	Belegde waarde in bedrijf en EVIC zijn bekend
3	Schatting van gemiddelde kwaliteit van emissie data op basis van primaire fysieke activiteit data van de productie (met specifieke emissie factoren in relatie tot primaire data). OF ; Gerapporteerde emissie-data door bedrijf, extrapolatie van totale emissies op basis van gedeelde rapportage. OF ; Schattingen door dataleverancier	Belegde waarde in bedrijf en EVIC zijn bekend
4	Schatting van lage kwaliteit van emissie data door APG op basis van een sub-industrie gemiddelde	Belegde waarde in bedrijf en EVIC zijn bekend
5 (laagste kwaliteit)	Schatting van lage kwaliteit van emissie data door APG op basis van een sub-industrie gemiddelde OF ; Zeer generieke proxies van emissie data gebaseerd op generieke (niet sector specifieke) gemiddelden	Belegde waarde in bedrijf is bekend, schatting van EVIC op basis sectorgemiddelde of proxy Belegde waarde in bedrijf en EVIC zijn bekend

Reikwijdte van emissies

De CO₂-voetafdruk van individuele beleggingen wordt berekend op basis van de directe en indirecte uitstoot van broeikasgassen van de eigen activiteiten (scope 1 en 2) en in de waardeketen (scope 3), omgerekend in equivalent ton CO₂ (CO₂e), zoals gedefinieerd door [Greenhouse Gas Protocol \(GHGP\)](#)*.

Uitdagingen bij scope 3-emissies

Voor het vaststellen van de CO₂-voetafdruk neemt ABP niet alleen de directe uitstoot door bedrijven (scope 1 en 2), maar ook de emissies van de volledige waardeketen (scope 3) mee. Het GHGP onderscheidt 15 categorieën scope 3-emissies, onderverdeeld in 'upstream' (aan het begin van de waardeketen) en 'downstream' (aan het einde van de waardeketen). Voor een autofabrikant, bijvoorbeeld, is de uitstoot bij de productie van staal voor auto's 'upstream' emissie. De uitstoot veroorzaakt doordat met de auto wordt gereden, is 'downstream' emissie.

ABP heeft de ambitie om voor alle relevante beleggingen ook de scope 3-uitstoot vast te stellen. Het meetellen van scope 3-emissies voor de CO₂-voetafdruk brengt uitdagingen met zich mee:

- Ondanks dat we een toename zien van bedrijven die hun scope 3 emissies rapporteren, rapporteren nog niet alle bedrijven hun scope 3-emissies. Ook maken bedrijven die dat wel doen daarbij relatief vaak gebruik van schattingen. Voor het vaststellen van scope 3-emissies zijn we dan ook in een hogere mate afhankelijk van aannames door dataleveranciers en APG. Omdat scope 3-emissies in veel sectoren veel groter zijn dan scope 1 en 2-emissies, kunnen kleine veranderingen in aannames een groot effect hebben op de gerapporteerde voetafdruk.

- Bedrijven kunnen zelf bepalen welke van de 15 categorieën scope 3-emissies ze relevant vinden voor hun CO₂-voetafdruk. Daardoor kan het zijn dat relevante scope 3-emissies niet worden gerapporteerd. Ook bemoeilijkt dit de vergelijking van scope 3-emissies van bedrijven in dezelfde sector of over meerdere jaren.
- Doordat scope 3-emissies betrekking hebben op de gehele waardeketen, kunnen er dubbeltellingen ontstaan. Uitstoot kan immers tot de waardeketen van meerdere bedrijven in onze portefeuille behoren. Die uitstoot wordt dan mogelijk door meerdere bedrijven gerapporteerd. Ondanks deze uitdagingen, tellen we scope 3-emissies mee in de berekening van de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen. Onze vermogensbeheerder is actief betrokken bij initiatieven om meer inzicht te krijgen in scope 3-emissies en het verbeteren van methodes en datakwaliteit. Zie ons nieuwe herberekeningsbeleid op pagina 15.

Overwegingen per beleggingscategorie

Staatsobligaties

PCAF publiceerde eind 2022 een standaard voor het berekenen van de CO₂-voetafdruk van staatsobligaties. Op basis van deze standaard is de CO₂-voetafdruk in 2024 vastgesteld. In de PCAF-standaard zijn emissies van staatsobligaties als volgt gedefinieerd:

- Scope 1-emissies: uitstoot van alle goederen die binnen een land zijn geproduceerd
- Scope 2-emissies: uitstoot veroorzaakt door binnenlands gebruik van geïmporteerde elektriciteit, stoom, warmte en/of koeling geproduceerd in het buitenland
- Scope 3-emissies: Emissies die samenhangen met geïmporteerde, niet-energiegerelateerde goederen

De methode kijkt ook wat betreft de toewijzingsfactor significant af van de methode die wordt gebruikt voor het vaststellen van de CO₂-voetafdruk van bedrijven. In navolging van de PCAF-standaard wijzen we emissies aan ABP toe op basis van de totale belegde waarde als percentage van het Bruto Binnenlands Product (BBP) van het land dat de staatsobligatie uitgeeft, gecorrigeerd voor het prijsniveau (Purchasing Power Parity).

De beleggingscategorie staatsobligaties omvat ook beleggingen in overheidsgerelateerde instellingen (bv. regionale ontwikkelingsbanken), supranationale instellingen (bv. de Wereldbank) of lokale overheden (provincies, deelstaten). Hoewel we deze beleggingen relevant vinden voor de CO₂-voetafdruk van de totale portefeuille, zijn deze niet meegenomen in de berekening. Dit komt omdat er vooralsnog geen PCAF-standaard is voor het vaststellen van de CO₂-voetafdruk van dergelijke beleggingen. We streven ernaar deze beleggingen in de toekomst wel mee te nemen bij het vaststellen van de CO₂-voetafdruk.

De brede definitie van emissies gerelateerd aan beleggingen in staatsobligaties leidt tot een grote overlapping met de emissies die door bedrijven worden gerapporteerd. Immers, de emissies veroorzaakt door producten die binnen een land worden geproduceerd (scope 1), omvatten ook emissies die worden toegewezen aan

de bedrijven die de desbetreffende producten hebben geproduceerd. Dit leidt tot een dubbeltelling in de CO₂-voetafdruk van de totale portefeuille. Om dit te ondervangen, rapporteren we afzonderlijk een sub totaal voor 'bedrijvengerelateerde' beleggingscategorieën en 'landengerelateerde' beleggingscategorieën.

Voor staatsobligaties is ISS ESG de primaire bron van emissiedata. ISS ESG baseert de data voor scope 1-emissies op informatie van de United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) en Climate Watch (CAIT). De data over scope 2 en scope 3-emissies komen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Voor landen die geen scope 2 en 3-emissies aan OESO rapporteren is een schatting gemaakt. Het duurt relatief lang voordat emissiedata van landen beschikbaar komen. Deze cijfers zijn dan ook gebaseerd op een ander boekjaar. Vooral de cijfers over scope 2 en 3-emissies zijn relatief gedateerd (2019).

PCAF vraagt financiële instellingen ook specifiek te rapporteren over emissies uit landgebruik en consumptie-emissies (scope 1, 2 en 3 minus geëxporteerde emissies). In de tabel hieronder is deze informatie weergegeven. Het emissieprofiel van ontwikkelde markten verschilt sterk van dat in opkomende markten. Dit hangt onder andere samen met de relatief omvangrijke productie (met bijbehorende emissies) in opkomende markten, en de relatief grote consumptie (met bijbehorende emissies) in ontwikkelde markten. Om deze verschillen inzichtelijk te maken, is in de tabel onderscheid gemaakt tussen ontwikkelde en opkomende markten.

De indicator voor de datakwaliteit van staatsobligaties (gewogen naar belegd vermogen) is 2 (2023: 1). Voor obligaties van opkomende landen is de indicator van de datakwaliteit 3 (2023: 3).

CO₂-voetafdruk (scope 1, 2 & 3) staatsobligaties, 2024

Totale portefeuille			Ontwikkelde markten		Opkomende markten	
Definitie emissies	Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk (tCO ₂ e/mln EUR)	Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk (tCO ₂ e/mln EUR)	Absolute voetafdruk (tCO ₂ e)	Relatieve voetafdruk (tCO ₂ e/mln EUR)
Scope 1 (productie emissies)	30,951,228	206	24,124,328	193	6,826,900	269
Scope 2	175,441	1	140,158	1	35,283	1
Scope 3	9,980,911	66	8,396,824	67	1,584,087	62
Totaal scope 1,2 & 3	41,107,580	273	32,661,310	261	8,446,270	333
Consumptie emissies	26,157,635	174	19,616,461	157	6,541,174	258
Emissies uit landgebruik	5,223,137	35	5,958,105	48	734,969	29

Aandelen

De beschikbaarheid van data voor aandelen is over het algemeen goed. Dat geldt vooral voor bedrijven in CO₂ -intensieve sectoren in ontwikkelde markten. Niettemin spelen schattingen van dataleveranciers een belangrijke rol, vooral voor kleinere bedrijven en bedrijven in opkomende markten. De indicator voor de datakwaliteit van aandelen ontwikkelde markten (gewogen naar belegd vermogen) is 2 (2023: 2), en voor aandelen opkomende markten is deze 2 (2023: 2).

Bedrijfsobligaties

Hoewel er een aanzienlijke overlap is tussen bedrijfsobligaties en aandelen, omvat het universum van bedrijfsobligaties ook kleinere bedrijven en bedrijven die geen beursnotering hebben. In het algemeen zijn voor beleggingen in bedrijfsobligaties minder emissiegegevens beschikbaar dan voor aandelenbeleggingen.

Onze beleggingen in bedrijfsobligaties bestaan voor een belangrijk deel uit obligaties met een duurzaam oogmerk. De opbrengsten van deze obligaties worden gereserveerd voor een bepaald duurzaam doel. Door hierin te beleggen, kunnen we direct bijdragen aan vergroeningsprojecten, ook van bedrijven die CO₂ -intensief zijn. Bijvoorbeeld aan een elektriciteitsbedrijf dat deels afhankelijk is van fossiele brandstoffen om elektriciteit te produceren, maar dat een duurzame obligatie uitgeeft om te investeren in hernieuwbare energie. Dit geldt met name voor obligaties met een duurzaam oogmerk die primair bijdragen aan SDG 7: Betaalbare en duurzame energie.

In de PCAF-standaard staat niet hoe de CO₂-voetafdruk van obligaties met een duurzaam oogmerk moet worden gemeten³. ABP hanteert voor duurzame obligaties dezelfde methode voor het meten van de CO₂-voetafdruk als voor reguliere obligaties. De uitstoot van de groene projecten die daarmee specifiek wordt gefinancierd, is echter doorgaans veel lager in vergelijking met het volledige bedrijf. De CO₂-voetafdruk van onze bedrijfsobligatieportefeuille wordt daardoor waarschijnlijk te hoog ingeschat.

³. In December 2024 lanceerde PCAF een consultatie voor aanpassingen in de standaard die specifiek ingaan op obligaties met een duurzaam oogmerk. Aangezien deze aanpassingen nog in consultatie zijn en niet definitief in de PCAF standaard zijn verwerkt hebben wij dit nog niet meegenomen.

De bedrijfsobligatieportefeuille omvat naast bedrijfsobligaties ook gesecuritiseerde beleggingen (bv. effecten die door hypotheek worden gedekt; 'mortgage backed securities'). De CO₂-emissies van deze beleggingen worden geschat op basis van gegevens over de uitgevende instantie (bijvoorbeeld een bank). Daarmee kunnen we een groter deel van de portefeuille in de berekening meenemen.

Tot slot bevat de bedrijfsobligatieportefeuille ook Alternative Credits. Dit zijn private (niet-beursgenoteerde of vrij verhandelbare) schulden en beursgenoteerde beleggingen. Deze beleggingen zijn sinds 2024 voor het eerst meegenomen in de berekening van de CO₂-voetafdruk. Voor deze private beleggingen gebruiken we dezelfde methodologie als voor de beleggingscategorie Private Equity. Door het toevoegen van Alternative Credits zijn de CO₂-voetafdruk cijfers van 2023 opnieuw berekend.

Voor het meten van de CO₂-voetafdruk van onze bedrijfsobligaties wordt gebruikgemaakt van CO₂-emissiedata en fundamentele gegevens (bv. ondernemingswaarde en omzet). Is deze informatie voor een specifieke obligatie niet beschikbaar, dan gebruiken we gegevens over het moederbedrijf. Mogelijk is het moederbedrijf niet volledig representatief voor het emissieprofiel van het bedrijf waarin wij beleggen. Als er geen fundamentele gegevens beschikbaar zijn, maken we gebruik van een schatting op basis van een sectorgemiddelde.

De indicator voor de datakwaliteit van bedrijfsobligaties (gewogen naar belegd vermogen) is 3 (2023: 3).

Hypotheek

Via onze vermogensbeheerder beleggen wij in verschillende gespecialiseerde aanbieders van Nederlandse hypotheek. Zij rapporteren over de CO₂-voetafdruk van hun portefeuille, maar doen dit niet op dezelfde manier. We berekenen de CO₂-voetafdruk van de hypotheekportefeuille daarom met behulp van sectorgemiddelden. Dit wijkt af van de PCAF-standaard voor hypotheek. In de toekomst willen we de CO₂-voetafdruk van onze hypotheekportefeuille op een consistente manier berekenen in lijn met de PCAF-standaard voor hypotheek.

We hebben de CO₂-voetafdruk van de hypotheekportefeuille met een andere methodologie gerapporteerd. Daarom is de CO₂-voetafdruk van 2023 opnieuw berekend met een consistente methodologie.

De indicator voor de datakwaliteit van hypotheek (gewogen naar belegd vermogen) is 5 (2023: 5).

Private equity

Onze vermogensbeheerder APG belegt in de beleggingscategorie private equity via externe beheerders in een groot aantal niet-beursgenoteerde bedrijven. In deze beleggingscategorie zijn fundamentele gegevens en informatie over CO₂-emissies zeer beperkt beschikbaar. We maken een inschatting van de CO₂-voetafdruk van de private equity-portefeuille aan de hand van sectorgemiddelden, die zijn afgeleid van het universum voor aandelen en bedrijfsobligaties.

Voor het meten van de CO₂-voetafdruk van de private equity-portefeuille, maken we gebruik van de positie in sectoren in deze portefeuille. Op basis van onze aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles bepalen we een gemiddelde CO₂-intensiteit (uitstoot in relatie tot gerealiseerde omzet) en een gemiddelde ratio van omzet naar EVIC per sector. Op basis hiervan maken we een schatting van de CO₂-voetafdruk per belegde euro voor elke sector waarin ABP in de private equity portefeuille is belegd. Dit betekent dat de CO₂-emissies in de beleggingscategorie private equity worden geschat op basis van dezelfde databron die wordt gebruikt voor het vaststellen van de CO₂-voetafdruk van aandelen en bedrijfsobligaties (ISS ESG). In de berekening is een aanpassing opgenomen om rekening te houden met het verschil in de hefboomwerking tussen de kapitaalstructuur van bedrijven in publieke markten en private equity-bedrijven. Dit hangt samen met het feit dat private equity in de regel met meer schuld wordt gefinancierd dan bedrijven in publieke markten. Daarom vermenigvuldigen we de schuld met hefboomfactor (1,2).

De berekening van de CO₂-voetafdruk van de private equity-portefeuille is dus gebaseerd op ruwe aannames voor zowel de CO₂-emissies als de fundamentele gegevens. Het cijfer voor de CO₂-voetafdruk van de private equity-portefeuille is dan ook van mindere kwaliteit dan dat van andere beleggingscategorieën.

De indicator voor de datakwaliteit van private equity (gewogen naar belegd vermogen) is 5 (2023: 5).

Grondstoffen

Via onze vermogensbeheerder beleggen we in derivatencontracten voor grondstoffen en in grondstoffenbedrijven. Omdat bij derivaten geen sprake is van eigenaarschap binnen de kapitaalstructuur, beschouwen we alleen directe beleggingen in grondstoffenbedrijven als relevant voor het vaststellen van de CO₂-voetafdruk. We beleggen via fondsen van externe vermogensbeheerders direct in bedrijven die actief zijn in de bos- en landbouw. De externe beheerders leveren direct financiële gegevens en emissiedata aan van de bedrijven in portefeuille. Als een specifieke belegging geen emissiedata rapporteert, schatten we deze op basis van een proxy afgeleid van soortgelijke beleggingen (bijvoorbeeld emissies per vierkante meter bos in productie).

De indicator voor de datakwaliteit van grondstoffen (gewogen naar belegd vermogen) is 3 (2023: 2).

Opportunity fund

Het Opportunity Fund heeft betrekking op beleggingen in het ABP Nederlands Energietransitie & Biodiversiteit Fonds (ANEB) en een oude portefeuille met thematische beleggingen. Deze laatste portefeuille wordt uitgefaseerd en de beleggingen verkocht. Via ANEB belegt ABP in relatief kleine en jonge bedrijven die actief oplossingen bieden voor thema's zoals energietransitie, biodiversiteit en circulariteit. De bedrijven leveren direct financiële gegevens en emissiedata aan voor de berekening van de CO₂-voetafdruk. In geval dat een bedrijf geen emissiedata kan overleggen, maken we gebruik van een schatting door een gespecialiseerd bureau. Van de oude portefeuille hebben we geen emissiedata.

De indicator voor de datakwaliteit van het Opportunity Fund (gewogen naar belegd vermogen) is 2 (2023: 2).

Infrastructuur

Onze infrastructuurportefeuille omvat beleggingen in infrastructurele projecten als tolwegen, telecomnetwerken en faciliteiten voor de opwekking van (hernieuwbare) energie. De primaire bron voor emissiedata van deze beleggingen is GRESB. Indien een bedrijf niet deelneemt aan GRESB en ook geen andere CO₂-rapportage kan overleggen, maken we een schatting van de emissies. Deze schatting is gebaseerd op het GRESB-gemiddelde voor een desbetreffende sector of een gemiddelde van de sector vastgesteld door onze vermogensbeheerder APG. De indicator voor de datakwaliteit van infrastructuur (gewogen naar belegd vermogen) is 2 (2023: 2).

Vastgoed

De beleggingscategorie vastgoed bestaat uit zowel beursgenoteerde aandelenbeleggingen als privaat vastgoed. De wereldwijde PCAF-standaard voor vastgoed richt zich op vastgoedleningen door banken, terwijl onze investeringen in vastgoedaandelen zijn. Daarom maken we voor het vaststellen van de CO₂-voetafdruk van beursgenoteerd vastgoed gebruik van de PCAF-standaard voor beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties; voor niet-beursgenoteerd vastgoed maken we gebruik van de PCAF-standaard voor niet-beursgenoteerde aandelen.

Voor beursgenoteerd vastgoed is ISS ESG – net als voor onze overige aandelenbeleggingen – de leverancier van emissiedata. Dit doen we om aan te sluiten bij de methodologie voor aandelen. Voor niet-beursgenoteerd vastgoed is GRESB de primaire databron voor CO₂-emissies. Bij niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen die niet of slechts gedeeltelijk aan GRESB rapporteren, schatten we emissies als volgt:

- Rapporteert een vastgoedbelegging emissies voor slechts een deel van de objecten in de portefeuille? Dan berekenen we de totale emissies door te extrapoleren naar 100% van de portefeuille.
- Rapporteert een vastgoedbelegging niet aan GRESB? Dan schatten we de emissies op basis van de gemiddelde emissies van andere vastgoedbeleggingen in onze portefeuille binnen de desbetreffende sector die wel aan GRESB rapporteren.

- Is de sector van de vastgoedbelegging niet bekend én rapporteert de belegging niet aan GRESB? Dan schatten we de emissies op basis van een generiek gemiddelde op basis van al onze vastgoedbeleggingen die wel rapporteren aan GRESB.

De indicator voor de datakwaliteit van vastgoed (gewogen naar belegd vermogen) is 3 (2023: 3).

Voetafdruk in het basisjaar 2019

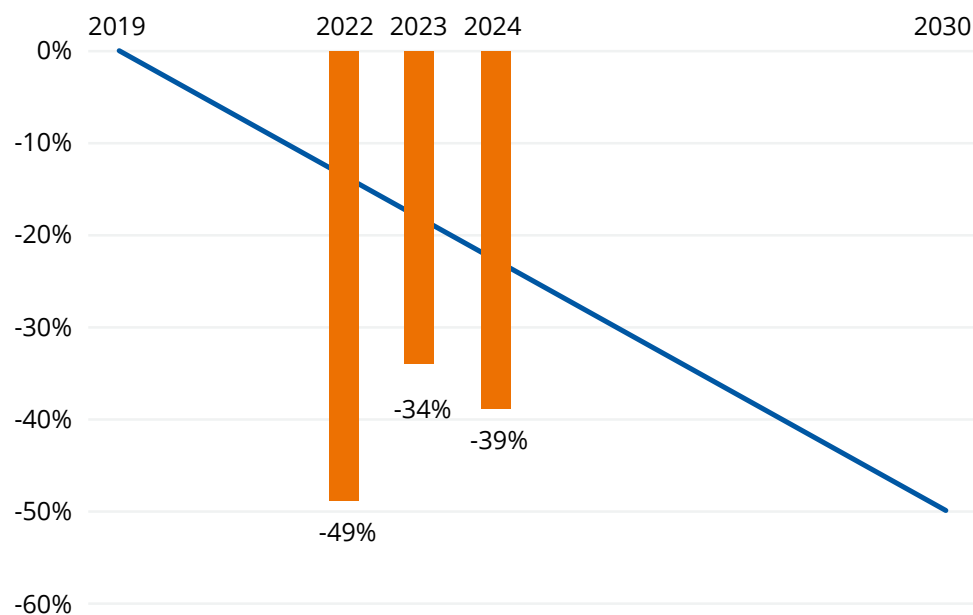
In 2023 rapporteerden wij niet over scope 3 emissies t.o.v. de baseline. Omdat we over alle emissiescopes willen rapporteren ten opzichte van ons reductiedoel hebben we in 2024 onze 2019-baseline opnieuw beoordeeld. Methodologische updates van onze dataleverancier leidden ertoe dat de CO₂-voetafdruk niet meer vergelijkbaar was met 2019. We zien dat, in vergelijking met 2019, bedrijven meer zijn gaan rapporteren over hun scope 3-emissies, dat de meetmethode nauwkeuriger wordt en dat CO₂-emissies op sectorniveau beter worden geclassificeerd. Met deze nieuwe inzichten hebben we in 2024 de 2019-baseline geüpdatet.

Daardoor is de baseline accurater geworden en leent deze zich voor een betere vergelijking van de uitstoot over de jaren. Om te zorgen dat de cijfers over de jaren vergelijkbaar zijn, hebben we met terugwerkende kracht ook de voorgaande jaren herrekend. Voor 2019, 2022 en 2023 is voor alle beleggingscategorieën waarvan de CO₂-voetafdruk is vastgesteld, ook met terugwerkende kracht de CO₂-voetafdruk berekend. Door de toegenomen nauwkeurigheid voor de meting van CO₂-emissies viel de 2019 baseline hoger uit. De verschillen voor scope 1 en 2 waren minimaal voor de herrekenende t.o.v. de niet-herrekenende baseline. Voor scope 3 observeerden we een substantiële stijging van de herrekenende baseline t.o.v. de niet-herrekenende baseline.

Verlagen van de CO₂-voetafdruk

In 2024 is de CO₂-voetafdruk van onze beleggingsportefeuille 39% lager dan in het basisjaar 2019. Dit omvat scope 1, 2 en 3-emissies. Hiermee ontwikkelt de CO₂-voetafdruk zich in lijn met onze beleidsdoelen van 50% minder uitstoot van broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 2019 en netto nul in 2050. We hanteren een lineair reductiepad (blauwe lijn in de grafiek) als indicatie om de gewenste daling te kunnen volgen.

CO₂-voetafdruk (scope 1, 2 en 3) ten opzichte van lineair reductiepad (2019-2024)

Op de x-as staan de jaartallen tot en met het doel van -50% in 2030, op de y-as de procentuele CO₂-reductie t.o.v. het 2019 basisjaar. In 2020 en 2021 maakten wij gebruik van een andere dataleverancier. Daarom zijn deze cijfers niet meer bruikbaar voor onze doeleinden en rapporteren we per 2022.

In 2022 lanceerde onze nieuwe data leverancier, ISS ESG, een nieuwe en verbeterde methodologie voor CO₂-voetafdrukmeting. Deze hebben we in 2024 toegepast op alle (voorgaande) jaren.

We observeren verschillende drijfveren die bovenstaande reductiepercentages verklaren:

- Na 2022 zijn meer bedrijven gaan rapporteren over scope 3-emissies. Dit leidt in de daaropvolgende jaren tot meer CO₂-emissies die naar ABP worden geattribueerd. Hierdoor stijgt onze CO₂-voetafdruk en daalt daarmee het reductiepercentage.
- Na 2022 is de methodiek van ISS ESG accurater geworden. Er wordt vaker gebruik gemaakt van CO₂-emissies op bedrijfsniveau. Daarnaast worden op sectorniveau CO₂-emissies nauwkeuriger geclassificeerd. Daardoor vallen emissies hoger uit dan de sectorgemiddelden die eerder werden toegepast, welke minder accuraat zijn.
- Tot slot is alternative credits toegevoegd aan de CO₂-emissieberekening waardoor de gefinancierde CO₂-emissies zijn gestegen.

Herberekeningsbeleid

CO₂-voetafdruk in het basisjaar 2019

ABP wil kunnen monitoren hoe de CO₂-voetafdruk van de beleggingsportefeuille zich ontwikkelt. Daarvoor moeten we de voetafdruk kunnen vergelijken met de voetafdruk op een bepaald moment in het verleden. Voor rapportagejaar 2023 is voor alle beleggingscategorieën waarvan de CO₂-voetafdruk is vastgesteld met terugwerkende kracht de voetafdruk van het basisjaar 2019 berekend. Dit noemen we de baseline. In lijn met ons herberekeningsbeleid stelden we in 2024 de baseline opnieuw vast. Hierdoor kunnen we de CO₂-voetafdruk van onze portefeuille beter in de tijd vergelijken en de voortgang op onze CO₂-reductiedoelen beter meten en monitoren.

Wat is het herberekeningsbeleid?

De ontwikkelingen in het berekenen van de CO₂-voetafdruk volgen elkaar snel op. Ook komt er steeds meer en betere emissiedata beschikbaar. Dit herberekeningsbeleid helpt de vergelijkbaarheid, consistentie en relevantie van gerapporteerde emissiegegevens te vergroten. In overeenstemming met de PCAF-standaard geven we in dit beleid inzicht in de omstandigheden die aanleiding geven voor het opnieuw berekenen van de baseline.

Situaties voor herberekening

We beoordelen de baseline jaarlijks. Omstandigheden die aanleiding kunnen geven voor een herberekening van de baseline zijn materiële wijzigingen in:

Methodologieën

- Voorbeelden: 'de toevoeging van nieuwe CO₂-emissiecategorieën, wijzigingen in de PCAF-berekeningsmethodologie en/of methodologie van onze dataleverancier(s).'

Samenstelling van de beleggingsportefeuille

- Voorbeelden: 'het verwijderen of toevoegen van één of meerdere beleggingscategorieën in de portefeuille.'

CO₂-emissiedata

- Voorbeelden: verbeteringen in de datakwaliteit (bedrijf heeft toereikende data waarmee een herrekening uitgevoerd kan worden), - beschikbaarheid (substantieel meer bedrijven rapporteren) en/of -bronnen (we kiezen voor een andere dataleverancier).

Drempelwaarde

Als de bovenstaande situaties leiden tot een wijziging van de baseline van 5% of meer, dan stellen we de baseline opnieuw vast. In het daaropvolgende rapportagejaar zal ABP rapporteren over de herberekening en de gemaakte keuzes.

Verklarende woordenlijst

Absolute CO₂-voetafdruk

Het deel van de totale CO₂-voetafdruk van een bedrijf of vastgoedobject die op basis van het belegde vermogen aan ABP is toe te wijzen.

CO₂e

CO₂-equivalent. Eenheid voor het meten van het broeikaseffect van de broeikasgassen koolstofdioxide, lachgas, methaan en fluorhoudende gassen. Eén kilogram CO₂e staat gelijk aan de broeikaswerking van 1 kilogram CO₂.

GHGP

Greenhouse Gas Protocol. Internationale standaard voor de verantwoording en verslaglegging over de uitstoot van broeikasgassen door bedrijven, organisaties en overheden.

ISS ESG

Database van Institutional Shareholder Services (ISS) voor het beoordelen van de ESG-prestaties van bedrijven.

Obligaties met duurzaam oogmerk

Obligaties waarvan de opbrengsten worden gereserveerd voor een bepaald duurzaam doel.

PCAF

Partnership for Carbon Accounting Financials. Samenwerking van Nederlandse en internationale beleggers, waaronder APG, die een meetmethode hebben ontwikkeld voor het vaststellen van de CO₂-impact van beleggingen en leningen.

Relatieve CO₂-voetafdruk

De CO₂-voetafdruk per miljoen euro belegd vermogen (ton CO₂-equivalent/miljoen euro); hierdoor wordt vergelijking met andere beleggers mogelijk.

Scope 1

CO₂-uitstoot direct veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten, zoals door gebouwen, machines en transportmiddelen.

Scope 2

CO₂-uitstoot die samenhangt met de energie die een bedrijf inkoopt.

Scope 3

CO₂-uitstoot van de totale productieketen, inclusief klanten

SDG's

Sustainable Development Goals; 17 doelen die in 2015 door de Verenigde Naties werden geformuleerd voor duurzame ontwikkeling

Contactgegevens

Pensioenfonds ABP

Postbus 4806

6401 JL Heerlen

www.abp.nl

© 2025 | Pensioenfonds ABP